

Anna Margolis (1892–10.06.1987)

lekarka ftyzjopediatra, profesor nauk medycznych i pedagożka

Urodziła się w łódzkiej rodzinie żydowskiej jako córka kupca Karola Marksona i Rebeki z domu Cukierzys. Maturę zdała w Petersburgu, medycynę studiowała z kolei na Uniwersytecie w Bonn. Jak opisuje jej córka Alina, „miała tylko jeden kłopot: profesorowie nie uznawali kobiet na studiach i mama razem ze swoją przyjaciółką z Paryża, jedyne dwie studentki, musiały słuchać wykładów, siedząc na podłodze za rzędami ławek – ukryte za plecami kolegów. Kiedy profesor zauważał studentkę, przerywał wykład i wychodził z sali”.

Z dyplomem lekarza pediatri wróciła do Łodzi i podjęła pracę w Szpitalu Anny Marii (dziś Szpital im. Korczaka). Wyszła za mąż za lekarza i działacza społecznego Aleksandra Margolisa. Urodziła dwoje dzieci – córkę Alinę (późniejsza żona Marka Edelmana, bohaterka powstania w getcie warszawskim) i syna Jana, którzy byli pierwowzorami Ali i Olka z Elementarza Mariana Falskiego, zaprzyjaźnionego z

rodzicami.

Po wybuchu wojny i śmierci męża rozstrzelanego przez Niemców Anna Margolisowa przeprowadziła się z dziećmi do Warszawy, gdzie zostali przesiedleni do getta. Została ordynatorem oddziału gruźliczego w Szpitalu Dziecięcym im. Bersonów i Baumanów. W getcie prowadziła tajne nauczanie i praktyki studenckie, była również działaczką Towarzystwa Opieki nad Matką i Dzieckiem „Kropla Mleka”. Wysłała na tzw. aryjską stronę oboje dzieci, do których dołączyła na tydzień przed wybuchem powstania w getcie warszawskim. Ukrywała się wraz z córką Aliną w mieszkaniu rodziny Tomaszewiczów przy ul. Twardej.

Po wojnie wróciła do Łodzi, gdzie w 1946 r. Łódzki Urząd Miejski zlecił jej organizację Sanatorium Przeciwgruźliczego dla Dzieci w dzielnicy Łagiewniki, którym kierowała pracując także w Instytucie Gruźlicy. W 1950 r. została odznaczona Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski. Była współtwórczynią ustawy przeciwgruźliczej i członkiem honorowym Polskiego Towarzystwa Ftyzjopneumologicznego. Jako profesor nauk medycznych i poważana pedagożka, wykształciła liczną grupę lekarzy ftyzjopediatrów. Zmarła 10 czerwca 1987 r. w Łodzi, gdzie została pochowana na cmentarzu komunalnym na Dołach.

Data publikacji: 2021-11-24

Data wydruku: 2021-12-23 23:14

Źródło: <http://1943.pl/arttykul/anna-margolis/>